Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Danneber*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*
Prețul inserțiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banî.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta" iese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei lunî 3 fl.
N-rii de Dumineca 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francî, pe șése lunî 20 fr., pe trei lunî 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 francî.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colecterî.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șése lunî 5 fl., pe trei lunî 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunî 6 fl., pe trei lunî 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banî. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 95. Brașov, Sâmbătă, 29 Aprilie (11 Mai) 1895.

Ce facem?

II.

Brașov, 28 Aprilie v. 1895

Nici-odată, de când purtăm péna în serviciul românismului, nu am simțit mai mult ca adî rĕspunderea, ce zace pe umerii noștri, ca publiciștî românî.

Intr'un moment de estrem pericul, când națiunea nóstră trece prin cea mai critică fasă a vieței sale plină de amarurî și suferințe, ni-se impune datoria grea și neplăcută, sĕ sondăm ranele, de carî sufere organismul ei, și sĕ aflăm mod și chip pentru vindecarea lor, chiar cu periculul de-a întrebuința cuțitul chirurgic, tăiând în carne vie.

Este grea și neplăcută problema nóstră, pentru-că pațientul, deși a început sĕ simtă, că starea sa e de natură a insufla îngrijirî tot mai marî, totuși trăesce încă mai mult în amăgirea, că rĕul, de care sufere, s'ar puté delătura ușor, póte cu câteva plastrurî și oblojelî, după cum l'au făcut sĕ crédă unii și alții în decursul timpului.

A veni dér și a spune pațientului clar și limpede, că nu-i scăpare pentru el, decât numai décă 'i se vor amputa rănile și că trebue sĕ se supună acestei proceduri durerόse ca sĕ fiă ferit de cangrenarea totală a corpului sĕu, este pe puțin un lucru fórte riscat.

Mai riscat și mai delicat ar apare însĕ un asemenea sfat, décă cel care se simte dator a-l da, nu ar fi privit de pațient ca destul de competent, destul de abil și harnic, ba décă din partea celor, ce l'au tractat, pațientul ar fi primit impresiunea, că ei nu'l cred nicî destul de consciențios și demn de-o absolută încredere.

Pațientul în casul de față este publicul nostru românesc. Către el trebue sĕ ne adresăm, la el trebue sĕ apelăm, pe el trebue sĕ-l convingem despre ceea ce consciința datoriei nóstre, ca unii, ce servim causa și interesele lui, ne îndémnă a-l avertisa și a'l sfătui într'un moment de suprem pericul.

Și ar însemna a nu ține sémă de tóte cele ce s'au petrecut în sînul nostru de trei anî încóce, décă nu am mărturisi, că în urma multelor amăgirî marî, urmate de tot atâtea desamăgirî și mai marî, publicul nostru românesc a ajuns aprópe în acea stare sufletéscă, încât nu mai scie ce sĕ crédă și cui sĕ se încrédă.

Și aicî e rĕul capital, cangrena cea mai periculósă, de care este amenințat organismul nostru național.

De aicî trebue dér sĕ începem sondările nóstre ca sĕ aflăm rădăcina rĕului, ce trebue sĕ-o stérpim.

Este sdruncinată încrederea în sinul nostru, pentru-că este sdruncinată organisațiunea nóstră interióră.

Circulația sângelui în corpul nostru național nu e normală, e întreruptă de dese convulsiunî, ce turbură întreg organismul, îngreunéză pulsarea lui, împiedecă constanta comunicare a membrelor lui și paraliséză, în mĕsură când mai mică, când mai mare, funcționarea lor regulată și sănĕtósă.

Care este causa? Unde este rădĕcina rĕului? Este ea a se căuta în afară de organism, orî în organism însu-șî?

Orî-ce om cu puțină esperiență va trebuî sĕ rĕspundă: da, negreșit rĕul trebue căutat mai întâiu în organism însu-șî.

Aicî ne întórcem la afirmarea, că este sdruncinată organisațiunea nóstră interióră, ce ni-am dat'o la 1881, când s'a înființat partidul nostru național, unind tóte forțele nóstre din Transilvania și Ungaria sub flamura unuia și aceluiaș program național.

Cine a sdruncinat'o? Prin ce s'a sguduit ea? Nu cum-va prin lovirile dușmanilor causei nóstre și prin persecuțiunile lor?

Rĕspundem c'un hotărît: nu!

Partida nóstră națională nu s'a înființat numai așa de adî pe mâne, pentru placul și petrecerea celor ce s'au adunat în conferența națională dela 1881, ci s'a înființat fiind-că a fost necesitate absolută sĕ esiste, s'a înființat fiind-că trebuințele și interesele de viéță ale poporului român au reclamat organisarea forțelor sale naționale în chipul acesta, ca sĕ pótă purta cu succes lupta legală și constituțională pentru revindecarea drepturilor sale.

A trebuit sĕ se nască acéstă partidă, fiind că de esistența ei erau condiționate chiar interesele de esistență ale poporului însu-șî; a trebuit sĕ se nască ca o consecență neînlăturabilă a desvoltării consciinței lui naționale. Basa ei este dér seriósă și reală, ca mijloc absolut necesar de apĕrare a intereselor vitale ale unui întreg popor, dér basa ei e tot-odată și firéscă și etică, de óre-ce tintesce sĕ strîngă tot mai mult legăturile dintre frații de acelaș sânge și de aceeașî sórte, întărind ast-fel și mărind necurmat forțele lor naționale.

Chitul cel tare, care légă organisația de partidă, este încrederea împrumutată dintre membrii ei. In încrederea acésta și în însuflețirea și devotamentul pentru causă, ce se nutresce din ea, se razimă déră organisațiunea nóstră interióră.

Cum ar puté, prin urmare, sĕ fiă sdruncinată legătura sfântă a încrederei și iubirei dintre noi prin mĕsurile volnice și asupritóre și prin amenințările vehemente ale dușmanilor causei nóstre? Nu este o firéscă urmare, ca tocmai aceste amenințărî și loviri sĕ ne facă sĕ ne apropiăm și mai mult unii de alții, sĕ fim și mai strîns uniți între noi, în consciința, că numai astfel vom puté delătura pericule și mai grave în viitor?

Au putut déră contrarii noștri naționalî sĕ tragă consecențele lor din procesul Memorandului, au putut sĕ dea o lovitură grea organisației partidei nóstre naționale, au putut, décă vreți, prin ordonanțele lor ilegale, sĕ interdică funcționarea ei. Insĕ ce putere luméscă ar fi în stare a rumpe legăturile de încredere și de iubire dintre noi, décă noi le păstrăm cu scumpĕtate, le cultivăm cu sinceritate, cu devotament și cu abnegare pentru causa cea mare a națiunei nóstre?

Décă déră s'a sdruncinat încrederea în sînul nostru; décă am ajuns așa departe ca ea sĕ fiă privită ca monopol în mânile câtorva persóne obscure, când sórele ei ar trebui tocmai în aceste dile critice sĕ încăldéscă cu îndoită putere inimele tuturor bărbaților, cinstiți și devotați causei, din partidul nostru, și décă s'au vĕrît zizaniile și neînțelegerile între noi, carî ne paraliséză lupta și produc disgust și apatiă în tóte părțile; décă vermele distrugĕtor al bănuelei și al clevetirei róde adî cu atâta nerușinare la rădăcina stejarului român; décă principiilor marî, ce trebue sĕ ne conducă esclusiv în lupta nóstră, li se substitue ideile unor ómenî micî și pătimașî și graséză în mod atât de înspăimântător fetișismul personal: pentru tóte aceste rele, cine altul póte fi tras la rĕspundere, decât înșișî conducĕtorii partidei nóstre naționale?

Situația.

Nimic nu s'a schimbat până acum din situația critică și grea în care faimosul pașă dela Bistriță-Năsĕud a dus monarchia, prin nechibzuința lui pĕcătósă. Tot ce se spune și se vorbesce e, că până după reîntórcerea Majestății Sale din Pola, lucrurile vor rĕmâné așa cum le vedem adî: *încurcate peste mĕsură.*

După cele ce s'au spus și publicat până acum, nime nu va puté dice, că conflictul Kálnoky-Bánffy s'ar fi resolvat printr'o pace definitivă. Modul resolvării lui se pare mai mult un armistițiu, după care va urma de sigur o nouă luptă. Eată, de pildă, ce i-se comunică lui *„Egyetértés"* din cercurile guvernamentale, de unde acéstă fóiă primesce adese-orî informațiunî interesante și mai apropiate de adevĕr:

In consiliul de miniștri, ținut erî, la care a luat parte și br. Sam. *Josika*, ministrul a latere a așternut rescriptul pré înalt adresat lui Kálnoky, care a dat ansă la discuțiunî înfocate asupra conflictului dintre Kálnoky și Bánffy. In legătură cu acésta s'a vorbit despre nota, ce trebue sĕ se trimită St-lui Scaun. Fața de acésta guvernul își susține punctul sĕu de vedere hotărît, că *din causa pășirei nunciului în Ungaria, necondiționat trebue sĕ se ridice protest, ér Kálnoky sĕ trimită negreșit nota.*

După scirea unei foi de séra, Kálnoky ar fi și trimis deja nota. *Guvernul însĕ nu are scire oficială despre acésta.* Se póte însĕ, că Kálnoky sĕ fi trimis *adî* (8 Mai) acéstă notă.

Ce privesce pe ministrul de esterne, o mare parte dintre guvernamentalî cred, că Kálnoky va trage consecențele din conflictul ivit, și va dimisiona încă înainte de a-se întruni delegațiunile. Décă însĕ acésta nu se va întêmpla, atuncî *delegații maghiari vor da vot de neîncredere lui Kálnoky.*

*

„Kolozsvár" primesce din Budapesta scirea, că guvernul unguresc va pune cestiunea cabinetului, décă ministrul de esterne nu va trimite nota de protestare S-lui Scaun.

„Budapesti Hirlap" dice, că orî se va trimite acéstă notă, orî nu, cabinetul-Bánffy își va da dimisia în urma rescriptului pré înalt adresat lui Kálnoky și în care i-se esprimă cea mai desĕvîrșită încredere.

*

„Vaterland" publică după *„Matin"* scirea, că ambasadorul austro-ungar din Vatican, *la autorisația lui Kálnoky*, a făcut pașii de lipsă, ca *sĕ desavuze* espresiunile drastice, ce le-a îndreptat contra nunciului ministrul-președinte Bánffy în parlamentul maghiar.

*

Strĕinătatea încă a început sĕ se pronunțe asupra conflictului Kálnoky-Bánffy — însĕ *în favorul ministrului de esterne.*

Din *Berlin* se telegrafiază, că în tóte cercurile normative din Germania se pune cea mai mare greutate, ca conducerea afacerilor esterne ale Ungariei, sĕ rĕmână în mânile lui Kálnoky.

In *Petersburg* a produs cea mai bună impresiune și bucuriă, că conflictul s'a resolvat așa, ca contele Kálnoky sĕ rĕmână în fruntea afacerilor esterne ale monarchiei. Meritele lui Kálnoky sunt fórte mult apreciate în înaltele cercurî politice și diplomatice din Petersburg, și rĕmânerea lui la greul și delicatul post, ce ocupă, este cea mai sigură chezășie, că între Rusia și Austro-Ungaria vor continua sĕ se susțină bunele raporturî.

Corespondentul din *Roma* al lui „Pol. Corr." dice, că în cercurile guvernamentale din capitala italiană, a făcut cea mai mare bucuriă modul prin care s'a resolvat conflictul, Kálnoky fiind un bărbat de stat devotat, isteț și leal, care a sciut tot-déuna sĕ strîngă legăturile dintre cele trei state aliate.

CRONICA POLITICĂ.

— 28 Aprilie.

Organul Cehilor tinerî *„Narodny Lissty"* publică un apel către **Slavii din Ungaria.** In apelul acesta organul Cehilor tinerî provócă pe Slavii de sub coróna ungară sĕ se organiseze în timpul cel mai scurt, organisarea fiind adî pentru ei o trebuință ardĕtóre, mai ales, că din luptele înverșunate, ce decurg adî între Vatican și Ungaria, Slavii ar puté trage folóse, carî în politica internă a Ungariei li-ar asigura rol covêrșitor.

*

Districtul ev. aug. de dincóce de Dunăre s'a ocupat mai dilele trecute cu causa **gimnasiului slovac din Turoț-St.-Mărtin.** Drept rĕspuns la propunerea lui *Mudron*, care cerea înființarea gimnasiului, adunarea generală a districtului a respins a da concesiune pentru înființarea acestui gimnasiu, și suma de 10,000 fl. s'a pus la disposițiunea dăruitorilor. Districtul a însărcinat pe conducĕtorii întreprinderii, de a elabora un nou plan, a cărui basă sĕ fiă ridicarea unui *gimnasiu interconfesional*, cu limba de propunere slovacă, dér *sub nemijlocita controlă a statului.* Districtul speră mult, că guver-

nul va da dóră acum concesiune, căci noul institut va sta sub controla ministrului, fiind astfel esclusă ori ce bănuială de „nepatriotism“. Décă însĕ causa gimnasiului slovac se va zădărnicì și acum, atunci va trebui sĕ se recurgă la ultimul remediu, adecă Slovacii din Ungaria sĕ înființeze o catedră slovacă și maghiară la vre-un gimnasiu, séu școlă reală din strĕinătate, pentru-ca astfel fiă-care student slovac sĕ-și câștige cunoscințe și calificațiunea și în propria sa limbă maternă.

*

De un timp încóce în **Bucovina** tot mai mult a început a-se pune la ordinea dilei **cestiunea limbei.** Acum odată Polonii sunt, cari se plâng. Cu ocasiunea unei adunări poporale, ținută la 24 Februarie, vorbitorii au fost întrerupți de către comisarul guvernial și li-s'a detras cuvêntul pe motiv, că nu e permis sĕ se foloséscă de limba polonă. Arangiatorii adunărei înaintară contra acésta recurs la guvernul țerei. După cum anunță acum diarul „*Kurjer Lwowski*“, recursul a fost *respins* din partea guvernului, cu motivarea, că *limba polonă nu e îndreptățită de a fi usată în Bucovina.* Limbile țerei în Bucovina sunt numai trei: cea germană, *română* și rutênă. In urma acestei hotărîri diarele polone sunt fórte înverșunate, plângêndu-se asupra neîndreptățirei și asuprirei celor 30,000 Poloni, cari trăesc în Bucovina.

*

Privitor la **raporturile financiare dintre Ungaria și Croația** diarul „*Agramer Tageblatt*“ scrie următórele: „După cum ni-se anunță din Budapesta, guvernul-ungar are de gând sĕ contragă, în timpul cel mai scurt, un împrumut mai mare pentru scopuri de comunicațiune, și mai ales pentru de-a peteci linia ferată ungară defectuósă. Stăm deci în pragul unei nouĕ ere de-a face datorii. Lucrul însĕ nici decum nu ni-e indiferent, deóre-ce fiă-care nou împrumut potențéză couta de dare a Croației și impune Croației datorințe, pe când ea în schimb nu primesce nimica. Suma de peste 100 milióne fl. s'a întrebuințat numai pentru construirea de linii ferate în Ungaria, și Croația din aceștia n'a fost împărtășită cu nici un crucer. Astfel deci raportul financiar dintre Croația și Ungaria este fórte neegal și numai păgubitor pentru cea d'întâi.“

*

Cele din urmă **alegeri generale din Grecia** dau mult de gândit ómenilor politici din Elada prin fenomenele, pe cari le-au scos la ivélă. Deja căderea lui Tricupis și retragerea sa din viéța publică, au făcut o adêncă impresiune, nu numai asupra amicilor sĕi politici, dér și asupra triumfătorului Th. Delyanis și a partizanilor sĕi. Este însĕ un ce și mai caracteristic. Se formase un grup independent a căruia emblemă era „ancora“ în care intrà tot ce avea Elada mai luminat. Poporul — după spusa diarelor locale — era electrisat de cuvêntările distinșilor oratori Ghenadios, Galenos și alții; o bună parte de diare le prevedea isbânda și cu tóte acestea, nici unul, dér absolut nici unul n'a reușit. Pentru ce? La popórele nepregătite pentru eserciţiul conscient al votului, elocința, justeța judecării situațiunii, bravura pentru a întra pe cale de salutare reforme, sunt absolut nefolositóre; alte argumente convingĕtóre trebue poporului, și de asemenea argumente grupul centrului nu dispunea.

„Statul suntem noi!“

De câte-ori avea sĕ se respundă din partea cisleitană-germană séu transleitană-maghiară vocilor popórelor slave și ale Românilor, cari pretindeau punerea în viéță a egalei îndreptățiri, — dice un diar vienes — tot-déuna aceste douĕ partide domnitóre absolvau popórele asuprite cu o variantă a faimósei devise a lui Ludovic XIV: „Statul sunt eu!“ De câte-ori luptătorilor pentru egala îndreptățire, după multă trudă, le succedea de-a se mai apropia cu câte un pas de ținta mult dorită, tot-déuna dincolo liberalii maghiari, dincóce liberalii germani asaltau popórele progresânde cu strigătul: „Statul sunt eu!“ Cu un cuvênt, éră și éră popórele slave și Românii din statele împĕratului Austriei trebuiau sĕ sufere, ca sĕ li-se nădușéscă aspirațiunile naturale, îndreptățite, și sĕ li-se dică de repețite-ori: Aceea ce voiți, este neîndreptățit, este dăunăcios statului. Numai ceea ce voim noi este drept și esclusiv spre binele statului. Deci trebue sĕ renunțați la aspirațiunile vóstre și sĕ vĕ acomodați după noi, cari necondiționat ducem hegemonia politică. Scurt „statul suntem noi“!

Stând lucrurile astfel, popórele slave și Românii, nu numai în interesul lor propriu, ci și în interesul întregului stat, au firma datorință a-le striga necontenit liberalilor maghiari și germani, că departe de-a fi ei singuri statul, din contră statul acesta, făr' de esistența politică egal îndreptățită a popórelor slave și a Românilor, nu e în stare sĕ trăéscă și sĕ prosperreze. Cum s'ar și puté cugeta, ca în timpurile de adi, când în tóte părțile se póte observa tendința de consolidare și asigurare națională, în statul acesta constituțional, compus din dece popóre, sĕ pótă domni numai dóuĕ dintre ele, ér celelalte sĕ vegeteze, într'un raport de supunere órbă.

In modul acesta în locul absolutismului monarchic ar păși absolutismul național, și monstruositatea nenaturală a unei astfel de organisațiuni politice ar avé, ca resultat, o desorganisare completă a statului. Zace deci afară de ori-ce îndoială, că procederea liberalilor maghiari și germani, prin care ei vréu sĕ-și atribue dreptul esclusiv de-a forma state în statele împĕratului Austriei, trebue combătută pe tóte terenele. Atât popórele slave, cât și Românii au chiar atâta drept de a-se privi ca elemente constituitóre de stat, ca și Germanii și Maghiarii, și trebue sĕ le spună hotărît acestora: „Nu, nu sunteți numai voi singuri statul, ci tóte popórele din imperiu, prin urmare și noi, Slavii și Românii!“

SCIRILE DILEI.

— 28 Aprilie.

Lucrările dela Porțile de fer. Ministrul unguresc de finance a depus proiectul de lucrările suplimentara ale Porților de fer și o cerere de credit suplimentar de 8.125,000 florini. Pentru a acoperi cheltuelile totale ale lucrărilor, va trebui sĕ se încheiă un împrumut de 18.600,000 fl., cu o dobândă sub 4%, amortisabil în 90 de ani cel mult. Lucrările suplimentare vor trebui sĕ fiă terminate până la sfîrșitul anului 1898.

—o—

Sinuciderea unui șarlatan. Din Sĕlagiu ni-se scrie: In 4 Mai n. c. s'a împușcat în Șimleul Silvaniei perceptorul unguresc de dare *Nagy Lajos*, care a produs mare sensație nu atât prin sinuciderea sa, — căci acésta e numai o urmare a libertății aplicate față de Maghiari în acéstă eră a constituționalismului modern din „fericita Ungariă“, — ci sensația a produs'o prin modul particular de jăfuire, ce l'a practicat el timp îndelungat. Diminéța primea vre-o 14 săculețe pline cu pițule, în sumă de câte 100 fl., într'un sĕculeț. Scotea pițulele și le înlocuia cu cruceri, săculețele le si gila apoi frumos și aplica pe ele biletele obicinuite cu însĕmnarea „100 fl.“ Controlorul lua séra în primire săculețele în buna credință, că ele sunt pline cu pițule, cum 'i le-a dat. Acésta s'a continuat timp îndelungat și perceptorul Nagy a dilapidat mii de florini. Altfel nici n'ar fi avut de unde face atâtea chefuri prin Șimleu, mai avênd de a-și ajutora și familia, ce se afla în Sătmar. De-altmintrelea el a mai fost prins cu abusuri și dilapidări, dér fiind „patriot“, 'i s'au iertat tóte, fiind numai strămutat dela Sătmar la Șimleu, pentru-ca și aici sĕ-i amăréscă pe locuitori cu bruscheța și grobianitatea sa. La urmă 'i s'a înfundat și lui sacul, căci fusese de mai multe părți denunțat, dér n'a așteptat sĕ-l judece alții, ci s'a judecat însu-și de sine, sinucigându-se.

—o—

Transferare. Judecătorul cercual din Zĕrnesci, d-l Nicolau *Fenciu* la cererea sa propriă a fost transferat, în calitate de asesor, la tribunalul din Balassa-Gyarmat.

—o—

O profanare odiósă. Cetim în „Extrablatt“ din Viena: „Eroii Rusiei și Turciei, soldații, cari și-au dat acum 18 ani ultima suflare pe câmpurile Rumeliei, nu se vor fi gândit în césul din urmă, că osemintele lor vor pricinui odată un proces. O firmă de espedițiuni din Viena primise însărcinarea de a transporta mai multe vagóne de óse de animale dela Tatar-Bazardcik, o stațiune de cale ferată de lângă Filipopol, la o fabrică de spodium din Erlau, lângă Viena. Vagónele mergeau liniștite spre Viena, dér la Semlin autoritățile sanitare ungare voiră sĕ cerceteze mai de aprópe óselele, și mare fù surprinderea organelor vamale și a medicilor, când vĕdură, că printre ósele de animale se aflau mii de oseminte umane, cari cântăreau mai mult decât 500 kilograme. „Rĕmășițele omenesci fură scóse cu îngrijire și, urmând unui simțimênt natural de pietate, fură îngropate în cimitirul din Semlin. Autoritățile condamnară pe expeditor la o amendă de 2000 florini, și pentru-că fabrica din Erlau refusă de a o plăti, se va nasce un proces din afacerea acésta. Osemintele omenesci provin de sigur dela cei căduți în rĕsboiul ruso-româno-turc.

—o—

Condamnat pentru duel. In 8 l. c. s'a ținut pertractarea finală în procesul intentat pentru duelul întêmplat în Iunie 1894 între d-l G. *Augustini* și *Székely Bela*. Tribunalul a condamnat pe *Augustini* la 1 lună închisóre de stat, ér pe *Székely* la 8 dile.

—o—

Femei maghiare, cari formézǎ bande de hoți. Din Abauj-Szantó se anunță un fapt, care numai în Ungaria se mai póte întêmpla. Gendarmeria de acolo adecă a dat de urma unei bande de femei, care de ani de dile cutreera piețele de prin comitatele Zemplin, Abauj-Torna și Borșod, furând și jăfuind. Până acum s'au prins șése dintre ele. Ce e însĕ mai frumos în cestiunea acésta mârșavă și detestabilă sunt compromitate și mai multe persóne din cercurile inteligente, după cum dice „Pester Lloyd“.

—o—

Credinciósă până la mórte. Dilele acestea a murit în comuna Șilimeghiu din comitatul Sĕlagiului, în etate de 94 ani, o femeiă cu un trecut interesant, cu numele Iosefina Radó. Ea în tinerețe a fost amanta faimosului căpitan de hoți, Rozsa Sándor. De când acesta fù prins și întemnițat, Iosefina Radó trăì cu totul retrasă, nu se mărită și nu mai voì sĕ scie nimica de lume. Ea păstrà până la mórte cu mare scumpĕtate o legătură de epistole, pe cari le primì odinióră dela amoresul ei.

—o—

Dela comună. *Ședința din 8 Mai 1895* st. n. a representanței orășenesci a Brașovului. — Primarul substitut deschidênd ședința face cunoscut, că magistratul a votat unui locuitor sĕrman din Brașov un ajutor lunar de 2 fl. v. a.

Representantul comunal Hedwig interpeléză în privința stropirei stradelor cu apă; primarul promite intervențiunea căpitănatului orășenesc pentru regulata stropire pe viitor.

Carl Fabritius interpeléză în privința basenului de pe promenada de sus (după diduri) dela fântânile săritóre, care basen, nefiind betonat, nu ține apă. Presidiul dice, că magistratul va veni cu o propunere pentru delăturarea defectului.

După acésta se cetesc socotelile oficiului orfanal și aflându-se în tótă regula, se iau spre sciință.

Acum se intră în ordinea dilei:

1) Se cetesce hârtia vice-comitelui cu privire la statutul abatorului, prin care se aduce la cunoscință, că congregațiunea comitatensă cere unele modificări, pe cari comuna, la propunerea magistratului, le primesce. Modificarea principală este, că tăierea oilor, caprelor, porcilor și a mieilor din partea privaților, nu este obligată a se face în abator.

2) Se decide a-se cere dela locurile competente prelungirea statutului pentru taxele pardoselei.

3) Se primesce trimiterea unei deputațiuni la ministeriu, sub conducerea fișpanului, în cestiunea restituirei taxelor de bere lui Habermann și Kassik. In deputațiune se aleg fiscalul Reich și advocații Schnell și Harmath.

4) Se stabilesc principiile despre conscrierea dării drumurilor.

5) Se votéză preotesei-vĕduve L. Tontsch ajutórele de crescere pentru trei orfani până la etatea împlinită de 16 ani.

6) Se decide regularea drumului dela stațiunea tramvaiului până în Nou.

7) Se dă lui M. Schöpp nisce pământ în Nou.

8) Se dă primarului un concediu până în 1 Noemvre 1895.

9) Se respinge cererea Mariei Burde de a fi primită în sinul comunei.

O circulară la poruncă.

Episcopul *Szabo* din Gherla a dat către preoțimea diecesei următórea circulară, care e nouă dovadă până unde merge cutezarea guvernului unguresc și cum prelatul din fruntea diecesei Gherlei se face polițistul stăpânilor sei din Pesta. Étă-o:

Mult Onorate în Christos Frate!

Inaltul minister de culte și instrucțiune publ. cu data de 18 Aprilie a. c. Nr. 384 presid. scrie următórele:

„'Mi-a venit la cunoscință, că agitațiunile naționale românesci acum le estind și la pruncii scolari, pentru-că împărțesc între ei tipărituri, al căror scop este „preamărirea martirilor, cari luptă pentru națiunea română“, și ridicarea simțului de unitate a Românilor din patriă și din strĕinătate.

„Astor fel de idei servesce de esemplu epistola multiplicată a presidentelui Ligei române Urechiă, care e decorată cu icónele lui Traian, Decebal, cu vulturul român, cu lupóica, ce laptéză pe Romul și Remus.

„Am onóre a ruga pe Exelența Vóstră, ca sĕ bine-voiți a face disposițiune, ca sĕ se împedece în modul cel mai rigoros lățirea astorfel de scrieri contrare statului, și esemplarele eventuale deja împărțite sĕ se secuestreze.

„Incât pe directorul, profesorii, învĕțătorii cutărui institut de învĕțământ poporal (scóla elementară, scóla superióră de fete séu de comerciu, preparandia de învĕțători și învĕțătorese) 'i-ar puté îngreuna omisiune séu greșélă, care s'ar puté aduce în nex cu lățirea amintitelor scrieri contrare statului, cu onóre rog pe Escelența Vóstră, ca despre acésta, cu espunere detailată a lucrului fără amânare sĕ bine-voiți a încunosciința“.

Drept-aceea mult onorat Frăției Tale ți-se concrede a împlinì cu tótă esactitatea cele espuse aici și la totul sĕ relatezi aici.

Din ședința consistorială, ținută în Gherla la 27 Aprilie 1895. — *Ioan*, Episcop.

Academia Română a scos la concurs bursele, ce vor acorda din fondurile legatului Adamachi; aceste burse sunt:

1. In anul școlar 1895—96, se vor acorda douĕ burse de câte 100 lei pe lună studenților facultății de sciințe, și douĕ burse celor de la facultatea de medicină din Iași, pe lângă cele acordate în anul 1894—95. Concursul pentru aceste burse se va ținé la Universitatea din Iași în diua de 1 Octomvre 1895 și cele următóre.

2. O bursă de 3600 pe an, plus cheltuelile de drum și școlă, pentru școla de mine dela Freyberg (Saxonia) pe termen de trei ani, începênd dela 1 Octomvre 1895. Concursul se va ținé la Universitatea din Iași în diua de 15 Septemvre 1895 și cele următóre.

3. O bursă de 100 lei pe lună pentru un student al școlei de poduri și șosele din Bucuresci. Concursul va începe la 25 Septemvre 1895 la școla de poduri și șosele din Bucuresci.

4. O bursă de 3000 lei pe an, plus cheltuelile de drum și școlă, pentru un licențiat în sciințe, eșit dela Universitatea

din Iaşĭ, şi care va trebui sĕ urmeze la Universitatea din Viena studiul geologiei. Se va ţinè concurs la Iaşĭ la 15 Septemvre 1895.

5. O bursă pentru un inginer al şcólei de podurĭ şi şosele din Bucurescĭ, care va trebui, în primul an, sĕ urmeze cursurile unei şcóle de mine din Statele-Unite (specialitatea exploatării petroleului), în al doilea an sĕ visiteze şi sĕ studieze exploatarea petroleului în minele din Pensilvania şi în al treilea an sĕ facă aceleaşĭ studii la minele din Caucas.

Bursa, în primii doi anĭ, va fi de 6.800 lei pe an, plus cheltuelile de şcólă şi acele de drum la ducere şi întórcere din America în Caucas şi din Caucas în ţéră, după terminarea studielor, precum şi indemnizarea de transport pentru visitarea diferitelor mine. Pentru anul de petrecere în Caucas, cifra ei se va aloca la timp de Academie.

Pentru acordarea bursei se va constitui de Academie, la şcóla de podurĭ şi şosele din Bucurescĭ, în ḑiua de 15 Septemvre 1895, un juriu compus din d. director al şcólei de podurĭ şi şosele, un membru al consiliului technic superior şi un membru al Academiei, care va presida. Acest juriu va judeca titlurile candidaţilor şi va alege pe cel care va merita bursa, fiind supus şi unui esamen asupra noţiunilor de limba englesă.

Cestiunĭ bisericescĭ-şcolare din Sĕlagiu.

(Fine.)

Adevĕr este, că pisma e încuibată de-arêndul în societatea omenéscă, dér ca sĕ se pismuéscă unii pe alţii, cum pismuesc învĕţătorii pe preoţii lor, e totuşĭ o raritate. — Tóte dicasteriele diregĕtorescĭ din lume au trepte şi rangurĭ, şi se respectă unii pe alţii, pentru-că fiesce care pentru cariera sa îşĭ are cultura recerută, şi e disciplinat pentru-ca în superiorul sĕu sĕ cinstéscă nu persóna, ci oficiul ce-l pórtă; numai învĕţătorii sunt aceia — respect esceptiunilor — carĭ în persóna fiă-cărui preot vĕd tot atâţia tiranĭ, carĭ usurpând dreptul de directorĭ scolarĭ, nu guvernéză, ci numai împiedecă mersul afacerilor scolare; şi aicĭ îmĭ aduc aminte de o sentinţă vechiă versificată în epigramele lui Val. Martial: „*Virtuti comes semper est invidia, quae generosas mentes non frangit sed acuit*“.

Ast-fel pentru cine cunósce relaţiunile încordate dintre preoţii şi învĕţătorii confesionalĭ, nu va fi lucru de mirare, când va auḑi, că *într'o adunare publică de învĕţătorĭ*, vice-preşedintele adunărei, pe când de-o parte *aduce laude ministrului de culte şi instrucţiune publică ung.* pentru „interesul“ ce-l pórtă faţă de învĕţătorii românĭ, ridicându-le salarul la 300 fl., pe atuncĭ de altă parte nu se sfiesce a învinovăţi — publice şi în presenţa mai multor preoţĭ — preoţimea, că ea e împiedecătórea progresului scolar şi a-o insulta, că nu-şĭ pune în joc tótă autoritatea pentru îmbunĕtăţirea sorţii materiale a învĕţătorilor.

Déră bunii noştri învĕţătorĭ ar trebui sĕ scie, că pe când în Sĕlagiu sunt staţiunĭ învĕţătorescĭ, carĭ aduc venit anual învĕţătorilor de 400—500 fl.,—salar croit nu la stăruinţa inspectoratelor regescĭ de scóle, ci la îndemnul preoţimei, mai 'nainte de a păşi în vigóre legea ministerială pentru sistemisarea salarielor de 300 fl., — pe atuncĭ sunt destule staţiunĭ preoţescĭ, al căror venit anual nu ajunge nicĭ cifra de 300 fl., şi necum se-l priméscă anticipative, le pare bine, décă la finea anului de serviciu nu le rĕmâne jumĕtate soluţiunea ca restanţă neîncassată. Ast-fel, că mulţĭ preoţĭ, după un studiu de 16 anĭ, sunt avisaţĭ singur la purtarea economiei, şi duc lipse şi neajunsurĭ din causa renitenţei poporului, ce numai atuncĭ, când lui îĭ place, şi numai atâta, cât el voesce, prestéză ca competinţă preotului sĕu. Şi décă eventual se întêmplă, ca preotul sĕ păşéscă cu ceva mai mare rigóre faţă de cei renitenţĭ, póte fi sigur, că superioritatea bisericéscă — luând în nume de bine cererea malcontenţilor — vine şi trage dungă peste socotéla bietului preot, interḑicênd orĭ-ce esecuţiă adusă de către preoţĭ pe capul celor ce nu voesc sĕ scie de datorinţele, la carĭ îi obligă legea lor, căcĭ, vedĭ bine, pentru preoţĭ nu este lege civilă, care sĕ le statoréscă minimul salarului anual; aşa încât preoţii, în ce privesce dotaţunea lor, sunt „*Graeci per Ausoniae fines sine lege vagantes*“.

Şi apoi cu tóte acestea bunii noştri învĕţătorĭ ne pismuesc starea, aşa încât într'o societate de învĕţătorĭ. a fost interpelat unul dintre ei, ce se bucură de-o stare fórte bună materială, că pentru ce şi-a măritat unica fată după preot, şi nu după învĕţător? Se vede, că relaţiunile sociale dintre preoţĭ şi învĕţătorĭ au ajuns în stadiul, în care se aflau Samarinenii şi Judeii pe timpul venirei D-lui Christos.

Dér, mĕ rog, domnii mei, óre pot fi preoţii duşmanii scólei şi ai învĕţătorilor, după vocaţiunea lor? Au chiămarea lor nu e a educa şi instrua, asemenea chiămărei învĕţătorilor?! Şi óre cu mai mare drept se pot ei numi dascălĭ, decât preoţii? „Voi pe mine mĕ numiţĭ dascăl“, ḑice Christos către apostolii sĕi; şi diregĕtoria dăscăliei a păzit'o biserica dela început până astăḑĭ, şi e într'atâta de jalusă pentru susţinerea dreptului sĕu de primogenitură asupra scólelor, încât e gata a păşi pe arena de luptă faţă de toţĭ aceia, carĭ cu mână sacrilegă voesc a-i răpi acest drept sacru. Şi cu tot dreptul, căcĭ cum o sĕ aibă biserica credincioşĭ bunĭ, décă nu se va îngriji de instrucţiunea şi educaţiunea pruncilor, de unde şi marele Dascăl şi D-ḑeescul învĕţător Isus ḑice: „Lăsaţĭ pruncii sĕ vină la „mine, că unora ca acestora este împĕrăţia „Ceriului!“

Şi apoi, domnii mei, istoria popórelor nu ne învéţă, óre că la fiă-care popor şi neam, — fiă barbar, fiă păgân orĭ creştin, — cel dintâi educător şi instructor a fost nu învĕţătorii — născuţĭ aşa ḑicênd în mijlocul societăţei omenescĭ de erĭ alaltăerĭ — ci preoţii?? Cine a fost prima ocrotitóre a scólelor şi universităţilor din evul mediu, décă nu biserica, şi cine au fost cei dintâi dascălĭ, décă nu ómenii bisericei, îmbrăcaţĭ în mantia călugăréscă?!

Aşa-déră nicĭ adĭ biserica nu póte fi maştera învĕţămêntului poporal, şi prin urmare nicĭ preoţii nu pot sĕ despreţuéscă scóla cu învĕţătorii sĕi, şi sĕ pună pedecĭ progresului scolar; însĕ da, se împedecă afacerile scolare prin ómenii, ce nu-şĭ pricep chiămarea, fiă dintr'o parte, fiă din cealaltă!

Respecteze numai bunii noştri învĕţătorĭ autoritatea bisericei lor, căcĭ sub scutul şi adăpostul ei, scóla română va înflori şi va progresa mai mult, ca sub egida cea mult amăgitóre a inspectoratelor reg. ung. de scóle; şi décă fiesce-care, atât preotul, cât şi învĕţătorul, nu va trece peste limitele sferei sale de activitate, mai multă ambiţiune nobilă, mai puţin orgoliu odios din o parte şi din alta: şi atuncĭ nicĭ directorii scolarĭ nu se vor uita cu óre-care satisfacţiă vĕḑênd nĕcasurile multiple ale învĕţătorilor, déră nicĭ învĕţătorii noştri nu-şĭ vor manifesta rea-voinţă séu cel puţin indiferentism, de câte-orĭ observă, că nĕcasurile vieţei îi copleşesc şi pe bieţii preoţĭ, ca şi pe alţi muritorĭ.

„Unde nu-i unire, nu póte fi putere,
„Viéţa desbinată e mórte, e cădere“,

strigă poetul, şi care suflare românéscă n'ar dori, ca scólele nóstre naţionale române, dimpreună cu învĕţătorii noştri, sĕ se afle la culmea puterei, ca sĕ pótă ţinè front cu atacurile, ce din redutele duşmane se îndréptă cu atâta furiă asupra lor?!

Dér a ţinè luptă cu succes nu poţĭ, decât cu ómenĭ disciplinaţĭ, esercitaţĭ în mânuarea armei, şi conscii despre causa sublimă, ce se apĕră; şi ferescĭ Dómne, — vai de luptătorĭ, când din sinul armatei lor se găsesc desertorĭ, ce trec, orĭ cel puţin voesc sĕ trécă în castrele inimice. Şi apoi „hic Rodos — hic salta“, — aicĭ e nĕcasul nĕcasurilor! Că bunii noştri învĕţătorĭ *stau gata, nu a se lupta în contra înfiinţărei scólelor de stat*, ci stau gata — subscrisul a auḑit'o acésta, nu ḑic, că din isvor sigur, şi tare m'aşĭ bucura, şi cu mine tótă românimea, décă s'ar adeveri de minciună acéstă insinuare a mea—*stau gata, ḑic, a cere scutul statului şi a oferi scólele nóstre statului*, căcĭ, ḑice-se, *s'ar fi dus vre-o câţĭva învĕţătorĭ din Sĕlagiu la inspectorul reg. de scóle din Zĕlau, şi şi-au oferit scólele statului;* şi că ar fi primit rĕspuns, că de *se vor afla numai 30 de inşĭ, li-se va împlini cererea.*

Cum ḑic, eu nu cred una că acésta, căcĭ ar fi o prea mare laşitate chiar şi numai o tentativă ca acésta din partea învĕţătorilor noştri; despre aceea totuşĭ m'am convins, că mulţĭ, ḑic, fórte mulţĭ învĕţătorĭ de ai noştri doresc,—ca Jidovii timpul Mesiei — prefacerea scólelor nóstre confesionale în scóle de stat; numai de nu s'ar înşela şi ei, ca israelitenii în aşteptarea doritului Mesia!!

Aceste puţine reflexii mi-am ţinut de datorinţă a-le face — *sine ira et studio* — articulului „cestiunĭ scolare în Sĕlagiu“, ca nu cumva onoratul public cetitor, cetind acel articul, sĕ-şĭ facă părerea, că clerul Sĕlăgean s'ar fi prefăcut de-odată dintr'un organ sănĕtos şi folositor pentru promovarea intereselor bisericescĭ-scolare, într'un membru putred, ce are sĕ fiă amputat de pe organismul naţional, ca o cangrenă urîtă, prin mijlocul publicităţei, ce are chiămarea de-a curăţi şi alege, ce e bun de ce e rĕu.

Sĕ nu ne bănuim drept aceea unii pe alţii, că am fi conduşĭ de intenţiunĭ perverse, ci sĕ stea la pază fiă-care, ca o sentinelă deştéptă la locul unde e chiămat de naţiune: unul ca gregar, altul ca conducĕtor şi şef; şi după poetul:

„Sĕ fim decĭ tot-déuna uniţĭ“
„Căcĭ numai prin unire vom fi nebiruiţĭ“.

După acestea tóte, ca sĕ nu socotéscă bunii noştri învĕţătorĭ, că sub masca anonimităţei pot sĕ arunc invective nebasate, luând rĕspunderea pentru cele publicate, mĕ subscriu în:

Căţălul-român, 4 Mai n. 1895.

Graţian Flonta,
preot român.

SCIRĬ ULTIME.

Budapesta, 9 Maiŭ. „Magyarórszág“ de adĭ séra aduce scirea, că ministrul-preşedinte *Bánffy va merge éră̆şĭ la Viena.* Probal, că a şi plecat deja. In Viena el se va întêlni cu br. Josika, care pe ḑiua de mâne se va reîntórce dela Pola la Viena. Călĕtoria ministrului-preşedinte e indispensabilă, pentru-că contele *Kálnoky nu este aplecat a face în Roma reclamaţiunea*, ce o cere dela el guvernul maghiar, ér în consiliul de miniştri de Marţĭ s'a hotărît sĕ se pună cestiunea cabinetului la cas, décă Kálnoky ar refusa trimiterea notei. Josika a dus monarchului în Pola acéstă hotărîre a consiliului de miniştri, însărcinându-l tot-odată sĕ declare monarchului, că guvernul află de necesară o manifestaţiune de încredere pentru el, ca şi pentru Kálnoky. La cas când Majestatea Sa, pentru vaḑa ştirbită a guvernului unguresc, n'ar face acésta, cabinetul ar fi silit a trage consecenţele, adecă a-şĭ da dimisia.

Petrecerĭ.

„*Reuniunea pompierilor voluntarĭ*“ din Blaşiu invită la serbarea *sfinţirii stégului* sĕu, care se va sĕvêrşi în 12 Mai n. c. Program: 1) Sâmbătă în 11 Maiu séra la $7^1/_2$ óre representaţie teatrală predată de membrii Reuniunii cu concursul mai multor dame. Se va presenta piesa: „*Lipitorile satelor*“ de V. Alexandri. Regisorĭ: A. Coltor şi E. Dopp. Persónele vor fi presentate prin d-nii: A. Coltor, S. Stan, E. Oltean, * * *, d-na E. Trifan, V. Muntean, V. Turcu, P. Sânteon, * * *, d-ra L. Vlaicu, Stoica, I. Horşa. Intrarea: Loc I. 80 cr., loc II. 60., Stat 40 cr. Internistele şi studenţii 30 cr. 2) Duminecă în 12 Maiu la 8 óre dim. adunare la magazinul de rechisite al Reuniunii, de unde vor merge în corpore la locuinţa comandantelui suprem, spre a lua stégul, ér de acolo cu stégul în frunte la st. biserică; 3) După s. liturgie va urma sfinţirea stégului cu care ocasiune se vor bate şi cuiele; 4) Imediat după sfinţirea solemnă a stégului esercitii de stîns cu membrii Reuniunii; apoi plecare cu marş triumfal la hotel „Univers“, unde va fi masă comună; 5) La 4 óre p. m. petrecere cu dans în „Grădina Comşa“ din Veza; la cas de plóe la hotel „Univers“. Intrarea: de familie 2 fl., de persónă 1 fl.

NECROLOG. Din Brăila ni-se anunţă, că d-l farmacist *Nicolae Jaja* a îndurat o grea perdere prin mórtea fiicei sale *Elena*, care a rĕposat la 27 Aprilie v. c. în etate de 11 lunĭ. Imormêntarea se va face mâne, 29 Aprilie, în cimiterul St. Constantin din Brăila. — Adresăm întristatilor părinţĭ condolenţele nóstre cele mai sincere.

DIVERSE.

Un pas curios chinezesc. Scriitórea Mrs Bischoff, autora cărţii: „Căile călcate ale Japoniei“, care înainte cu câte-va ḑile se întórse din Mandschuria, povestesce, că autorităţile chinese au făcut tot posibilul, ca sĕ i-se uşureze călĕtoria în Nordul Chinei. Ea căpĕtă un pas şi o scrisóre comitivă către Mandarinii din provincii, în care se ḑicea, că posesóra pasului e o Americană, şi prin urmare e supusă credinciósă a împĕratului Chinei; că tóte popórele de pe pământ (!) sunt fidelĭ supuşĭ ai împĕratului Chinei, afară de Japonesĭ, carĭ s'au revoltat în contra puterii împĕrătescĭ şi carĭ sunt de a-se privi, ca rebelĭ.

O scenă la Monte-Carlo. Este uşor de esplicat cum locuitorii din Mentone, ca şi strĕinii, carĭ se află acolo, se dedau adesea jocului, când se cunósce apropiarea acestui oraş de Monte-Carlo. Intre alţii trăia acolo şi căpitanul Clyde, care a jucat ḑilele trecute o scenă interesantă la Casinul din Monte-Carlo. Pierḑênd 30,000 de lei, el proferà atâtea înjurăturĭ, că i-se retrase biletul de intrare la bancă. A doua ḑi el apărù, cu mânile în busunarul jachetei şi cerù voie sĕ între. I-se refusà întrarea. Atuncĭ scóse mânile, fiă-care cu câte un revolver. — *Away!* strigà, el şi servitorii sburară în tóte părţile. Intrând în sala de joc, se repetà aceeaşĭ scenă. El se apropià liniştit de masa de joc şi pontà de astădată cu mult noroc. Un inspector se apropie de dênsul pentru a'l sili, sĕ părăséscă sala de joc. Căpitanul îl apucă şi 'l aruncă într'un colţ. — „Pungaşilor! strigă căpitanul mi-aţĭ luat banii şi acum voiţĭ sĕ mĕ împedecaţĭ, de a-i recâştiga? Voiŭ părăsi sala, décă 'mĭ daţĭ banii înapoi.“ După o scurtă consfătuire a directorilor, se numĕrară căpitanului trei-ḑecĭ de mii de lei şi acesta plécă — jurând, că nu va mai juca nicĭ-odată.

Literatură.

Lumea Ilustrată. Prin acésta on[or]. cetitorĭ sunt rugaţĭ a cere, fiă la librărie, fiă la un colportor, sĕ li-se arate broşura I-a a revistei *Lumea Ilustrată* anul al III-lea, şi în cas de a o găsì pe plac, sĕ binevoiéscă séu s'o cumpere cu numĕrul, séu sĕ se aboneze. Preţul broşurei este un leu, un nr. 50 banĭ. După mărturisirile chiar ale publicului, *Lumea Ilustrată*, prin cuprinsul ei literar fórte bogat şi variat şi esecuţia ei elegantă şi extra-ordinar de luxósă, este o revistă cât se póte de interesantă, aşa că chiar şi persónele, carĭ nu cheltuesc nicĭ-odată banĭ pentru o carte, o fac totuşĭ cu plăcere pentru *Lumea Ilustrată*. Tot-d'odată atragem atenţiunea cetitorilor asupra pré interesantului roman *Ucigaşa*, de Carl Emil Franzos, şi rugăm a se cere la librării cum şi la colportorĭ specialĭ un nr. de probă. In localităţile unde nu se află în deposit *Lumea Ilustrată*, amatorii sunt rugaţĭ a ne înainta 1 leu în mărcĭ postale, şi imediat vor primi un numĕr de probă (1 broşură nr. 1 şi nr. 2).

Administraţiunea revistei **Lumea Ilustrată**,
Bucurescĭ, Hotel de France.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 9 Mai 1895.

Renta ung. de aur 4%	123.—
Renta de corónе ung. 4%	99.15
Impr. căil. fer. ung. in aur 4½%	126.—
Impr. căil. fer. ung. in argint 4½%	103.75
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	125.—
Bonurĭ rurale ungare 4%	98.60
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.25
Imprum. ung. cu premii	161.75
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	160.—
Renta de hârtie austr.	101.50
Renta de argint austr.	101.45
Renta de aur austr.	123.70
Losurĭ din 1860	158.—
Acţii de ale Băncei austro ungară.	1084.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	458.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	398.10
Napoleondorĭ	9.69½
Mărcĭ imperiale germane	59.67½
London vista	122.25
Paris vista	48.47
Rente de corone austr. 4%	101.50
Note italiene	45.90

Cursul pieţei Braşov.

Din 10 Mai 1895.

Bancnote rom.	Cump. 9.65	Vênd.	9.68
Argint român.	Cump. 9.60	Vênd.	9.65
Napoleon-d'orĭ	Cump. 9.66	Vênd.	—.—
Galbenĭ	Cump. 5.70	Vênd.	—.—
Ruble rusescĭ	Cump. —.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump. 59.40	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump. —.—	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%	—.—	Vênd.	—.—

PUBLICAŢIE

Se deschide a XVIII

LOTERIA DE STAT REG. UNG. CU SCOP FILANTROPIC,

al cărei venit curat conform înaltei hotărîrĭ a Măiestăţii Sale apost. c. r. este astfel a se împărţi: cu a decea parte din venitul curat ce se speră a obţinĕ: Spital de copii sĕracĭ din Pesta; Reuniunea Femeilor din Buda; fondul ce se va crea spre ajutorarea veduvelor şi orfanilor de funcţionarĭ lipsite de mijlóce; Mensa academica; Asilul copiilor orfanĭ din Trei-scaune; Institutul surdo-muţilor din Cluşiu; şcóla de surdo-muţ din Arad; Orfelinatu Maria din Fiumn. Cu a doua-decea parte: Institutul Ranold de educaţie; Spitalu general din Nagy-Mihály; Reuniuuea Crucea albă, şi Pensionatu damelor englese din Budapesta.

Câştigurile stabilite în total cu 3282,

Conform următorului plan de joc fac **160,000 fl.,** şi adecă:

1 câştig principal de fl. 60,000	în banĭ gata	2 câştigurĭ à . . . fl. 2000	în banĭ gata
1 „ „ „ „ 15,000		4 „ „ . . . „ 1000	
1 „ „ „ „ 10.000		20 „ „ . . . „ 500	
1 „ „ „ „ 5,000		50 „ „ . . . „ 100	
1 „ „ „ „ 4,000		200 „ „ . . . „ 50	
1 „ „ „ „ 3,000		3000 „ „ . . . „ 10	

Tragerea se face irevocabil la 26 Iunie 1895. — Un los costă 2 fl.

Losurĭ se capĕtă: La direcţia loteriei Budapesta (Poşta ofic. vamal principal), la tóte oficiile de loteriă, sare şi dare, la cele mai multe oficii postale, la Mercur Viena, şi la debitanţii de losurĭ însărcinaţĭ cu vêndarea lor în tóte oraşele şi localităţile mai însemnate.

Budapesta, 17 Ianuarie 1895.

Direcţia loteriei reg. ung.

ABONAMENTE
LA
„GAZETA TANSILVANIEI“

Preţulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei lunĭ . . . . 3 fl. —
Pe şese lunĭ . . . . 6 fl. —
Pe unŭ anŭ . . . . 12 fl. —

Pentru România şi străinătate:

Pe trei lunĭ . . . . 10 fr.
Pe şese lunĭ . . . . 20 fr.
Pe unŭ anŭ . . . . 40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anŭ . . . . 2 fl. —
Pe şese lunĭ . . . . 1 fl. —
Pe trei lunĭ . . . . 50 cr.

Pentru România şi străinătate:

Pe anŭ . . . . 8 francĭ.
Pe şese lunĭ . . . . 4 francĭ.
Pe trei lunĭ . . . . 2 francĭ.

Abonamentele se facŭ mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate poştale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arăta şi poşta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Tipografia A. Mureşianu, Braşovŭ.